

Bijenteelt op de Centraal Anatolische hoogvlakte (2)

Leen van 't Leven

In een vorig artikel beschreef Leen van 't Leven een gedeelte van het onderzoek dat nodig was voor het uitvoeren van zijn missie voor de Kamer van Koophandel en Industrie van Sivas. De taak was een haalbaarheidsonderzoek en een koninginnenteeltprogramma. Maar zoals het meestal gaat in dit soort missies draait het op iets anders uit. Een rapportage.

Bijenhouders op de Anatolische hoogvlakte rond Sivas werken met een kruising van *A.m.anatoliaca* en *A.m.caucasica*. De volken komen na de winter langzaam op gang en bereiken in de zomer hun maximale ontwikkeling. Voor de hoogvlakte is dat perfect omdat er voor die tijd weinig extra's te halen is. Eind mei, begin juni begint de natuurlijke begroeiing in de bergen volop te bloeien en geeft tot eind augustus dracht. De imkers reizen in mei naar de bergen en blijven daar bij hun volken kamperen. Ze controleren hun volken iedere week volledig op zwermcellen en doen zo aan zwermverhinderend. Het resultaat is weinig verjonging en vaak oude, weinig vitale koninginnen. De oplossing voor hun probleem met koninginnen is dus eerder een verandering in het zwermverhinderingsmanagement dan een koninginnenteeltprogramma. Overigens vinden de imkers zelf dat dat niet hun grote probleem is. Het is een probleem dat het ministerie van landbouw en de wetenschappers belangrijk vinden. Zijzelf vinden het bestrijden van de varroamijt en enkele ziekten een groot probleem. Ook het behouden

van goede standplaatsen voor de bijen is een grote zorg voor hen.

Amitraz en Perizine

De varroamijt wordt meestal bestreden met Amitraz vlak voor de winterzit. Imkers die met hun bijen naar de kustgebieden reizen om daar te overwinteren behandelen in het voorjaar nogmaals. Amitraz is een middel met ongewenste residuen dat in Europa verboden is. Tevens hebben sommige imkers twijfel over de werking wegens vermeende resistentieschijnselen en wisselen dan af met Perizine. Ook al een middel met ongewenste residuen en verboden in Europa. In het voorjaar wordt door de meeste imkers een voorzorgbehandeling tegen Amerikaans vuilbroed gegeven met het antibioticum oxitetracycline. Imkers die naar het Middellandse Zeegebied reizen, waar volgens hen de winterbroedstop korter is en de kans op infectie groter, behandelen ook in de herfst tegen AVB. Het is duidelijk dat imkers die in de winter op de hoogvlakte blijven minder bestrijding toepassen. Zij moeten dan wel meer voeren en de volken beschermen tegen de snerpemde noordenwind bij dertig graden onder nul. De volken worden dan in een schuurtje geplaatst. Ook wel worden de verkleinde vliegopeningen met een plank beschut tegen sneeuw en wind. Met een extra dekbed boven op het ratennest kunnen de volken het klimaat overleven. Een extra zorg vormen de bijenstandplaatsen. Imkers in de provincie Sivas hebben ongeveer 135.000 volken. In juni stromen de beschikbare berggebieden vol met bijenvolken. Van imkers uit het Zwarte Zeegebied of elders komen er nog eens ruim 50.000 volken bij. Op plaatsen ontstaat dan een te hoge concentratie bijenvolken waardoor er te weinig geogst kan worden. Dat lokt bijvoeren en dus vervalsing van het product honing uit. Provinciale autoriteiten beginnen nu een vergunningensysteem in het leven te roepen.

2.500 ton

De totale productie in de provincie bedraagt ongeveer 2.500 ton honing. Zoals al eerder gemeld bestaat een groot deel van de oogst, nu ongeveer 70%, uit raathoning en wordt ook als zodanig verhandeld. Er is een bedrijf in de stad Sivas die 1.500 ton slingerhoning kan verwerken. Ook al zou – in plaats van 30% – 50% van de honing als slingerhoning beschouwd worden dan nog zou een nieuwe verwerkingsinstallatie niet

Straatverkoop van raathoning. Foto's: L. van 't Leven

Raathoning in vitrinekast bij een winkel.

nodig zijn. Voor de imkers is het natuurlijk gunstig als er in de provincie een tweede installatie komt waardoor er kans op concurrentie ontstaat. Om de kwaliteit van de honing vast te stellen zijn een achttal monsters verzameld die door drs. Jaap Kerkvliet geanalyseerd

zijn. Buiten de twee hotelverpakkingen, waarover reeds gerapporteerd werd, dus zes monsters van imkers. Alle monsters hebben een laag vochtgehalte ruim beneden de 18%. Op basis van een zeer laag pollengehalte worden drie monsters verdacht van bijmenging met isomeroze of glucose/maltose siroop. Meting van de optische rotatie en elektrische weerstand wijst een van de drie als zeker vervalst aan. Een tweede blijft ernstig verdacht. De derde wordt vrijgesproken. Een vierde monster lijkt goed maar vertoont zetmeel van tarwe. Dit kan liggen aan bijvoeren, maar er zijn heel wat andere oorzaken mogelijk zoals het onhygiënisch bewaren van de honing in open vaten. Twee monsters zijn puur met een hoog percentage pollen van *Astralagus sp.*

Uw rapporteur heeft uiteindelijk een aantal trainingen verzorgd in de steden Sivas en Zara waarin het zwaartepunt lag op de honingkwaliteit en op de ecologisch verantwoorde bestrijding van de varroamijt en enkele ziekten. Zaken als koninginnenteelt en de noodzaak om de belangen te bundelen in een organisatie werden natuurlijk ook aan de orde gesteld.

343

advertentie

Voor een geneesmiddelonderzoek (afkorting: PVB/0011) zijn we op zoek naar

Mannen en vrouwen (18 jaar of ouder) die allergisch zijn voor bijensteken

Dit onderzoek betreft een nieuw geneesmiddel dat ontwikkeld is voor de behandeling van allergische reacties bij bijensteken.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door Dr. H. de Groot, Ac. Ziekenhuis, Rotterdam; Dr. Roovers, Tilburg; Dr. Pieters, Helmond; Dr. Bruggink, Haarlem en Dr. Haddingh, Purmerend.

Voorafgaand aan het onderzoek vindt een medische keuring plaats. Tijdens het onderzoek wordt u of met een al bestaand middel ofwel met het nieuwe geneesmiddel tegen uw allergie behandeld. Het lot bepaalt welke behandeling u zult ondergaan.

De behandeling duurt tot en met de zomer 2005. Aan het eind wordt naar de effectiviteit van de behandeling gekeken door middel van een opzettelijke bijensteek, in een veilige omgeving (op de dagbehandeling van een ziekenhuis).

Als de behandeling effectief blijkt te zijn, betekent dit dat u bij een toekomstige bijensteek veel minder kans op een algemene allergische reactie heeft.

Voor dit onderzoek komt u in het begin wekelijks, daarna één keer per maand naar uw allergoloog. Er zijn minimaal 14 bezoeken noodzakelijk.

Per bezoek aan de arts wordt €25,- vergoed ter dekking van de (reis)kosten. Bij grote afstanden wordt dit bedrag aangepast.

Het ondergaan van de bijensteek wordt vergoed met €100,-.

De reiskosten worden eveneens vergoed.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met: Bureau *Special Secretary Service*, tel.: 0297 – 231249